

Kansallinen rakennuspoliittinen ohjelma

Seurantaryhmän väliraportti

HELSINKI 2005

*Ympäristöministeriön moniste 151
Ympäristöministeriö
Asunto- ja rakennusosasto
Taitto: Leila Haavasaja*

Helsinki 2005

Johdanto

Valtioneuvosto teki 30.1.2003 periaatepäätöksen kansallisesta rakennuspoliittisesta ohjelmasta. Kansallisessa rakennuspoliittisessa ohjelmassa on kiteytetty 23 toimintalinjausta, joiden mukaan rakentamisessa pyritään parempaan laatuun, parempaan elinkaari- ja ympäristöosaamiseen, parempaan kilpailuun ja tuottavuuteen, asuntojen rakentamiseen asukkaan ehdoin, joustavampaan kaavoitukseen ja toimivaan infrastruktuuriin sekä tehokkaampaan hallintoon ja kattavampaan yhteistyöhön yhdessä julkisen sektorin ja elinkeinoelämän sekä kiinteistö- ja rakennusalan muiden keskeisten vaikuttajien kanssa.

Ympäristöministeriö asetti 7.4.2003 kiinteistö- ja rakennusalan keskeisimpien ministeriöiden ja muiden virastojen, kuntien keskusjärjestön sekä alan elinkeinoelämää ja muita toimijoita edustavien järjestöjen edustajista kansallisen rakennuspoliittisen ohjelman seurantaryhmän 7.4.2005 päättyväksi toimikaudeksi tehtävään seurata ohjelman edistymistä ja tehdä sitä koskevia aloitteita ja ehdotuksia. Seurantaryhmän tuli muutenkin edistää kiinteistö- ja rakennusalan kehittämistä sekä käsitellä ohjelmaan liittyvät ministeriöiden toimintaohjelmat. Toimikauden päätyttyä päätetään seurantaryhmän jatkoajasta ja sen pituudesta.

Seurantaryhmä päätti ensimmäisessä kokouksessaan 3.6.2003 asettaa seitsemän jaosta valmistelemaan ohjelman eri asiakokonaisuuksia ja koordinoimaan valmistelua sekä kutsui keskuudestaan jaosten puheenjohtajat. Jaoksia asetettiin seuraavasti:

laatujaos;
kestävän rakentamisen jaos;
kilpailukykyjaos;
infrajaos;
kaavoitusjaos;
työllisyysjaos sekä
hallinto ja koordinaatiojaos.

Valtioneuvoston asetettua myöhemmin liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä infrafoorumin päätettiin, että tämä korvaa toistaiseksi infrajaoksen.

Seurantaryhmä on kokoontunut kaikkiaan viisi kertaa. Jaokset ovat kokoontuneet 1 – 3 kertaa seurantaryhmän kokousten välillä.

Seurantaryhmä on koonnut kunkin toimintalinjauksen osalta suunniteltuja, aloitettuja tai päätettyjä toimenpiteitä, joilla kansallista rakennuspoliittista ohjelmaa on toteutettu. Monet ohjelmakohdat ovat vielä selvitys- ja valmisteluvaiheessa.

Seurantaryhmä kiinnittää huomiota niihin toimenpiteisiin, joiden toteuttaminen on ensisijaisen tärkeää ja joihin tulisi sen vuoksi kiinnittää riittävästi voimavaroja ennen muita.

Seurantaryhmä esittää myös joitakin uusia toimintalinjauksia noudatettavaksi rakennuspoliittisen ohjelman rinnalla.

Seurantaryhmä on tehnyt ehdotuksen seurantatyön järjestämisestä seurannan ensimmäisen vaiheen päätyttyä väliraportin antamiseen.

Seurantaryhmän työssä on korostunut asioiden tarkastelu mahdollisimman monesta asiayhteydestä. Tämä on edistänyt kiinteistö- ja rakennusalan verkottu-

mista. Ohjelmatyö on kiinteyttänyt eri ministeriöiden ja hallinnonalojen välistä yhteydenpitoa kiinteistö- ja rakennusalan toimintaedellytysten kehittämisessä. Ministeriöiden ja aluehallinnon sekä kuntien hallinnon väliseen yhteistyöhön on ohjelman seurannassa myös kiinnitetty huomiota.

Helsingissä 18 päivänä tamikuuta 2005

Seurantaryhmän puheenjohtaja

Rakennusneuvos

Helena Säteri

Koordinointi- ja hallintojaoksen puheenjohtaja

Hallitusneuvos

Klaus Frösén

Seurantaryhmän sihteeri

Ylitarkastaja

Teppo Lehtinen

Sisältö

.....

Johdanto	3
-----------------------	----------

Toimenpiteet vuosina 2003 ja 2004.....	6
---	----------

I Parempaan laatuun.....	6
II Parempaan elinkaari- ja ympäristöosaamiseen.....	11
III Parempaan kilpailuun ja tuottavuuteen	14
IV Asuntojen rakentamiseen asukkaan ehdoin.....	16
V Joustavampaan kaavoitukseen ja toimivaan infrastruktuuriin.....	16
VI Tehokkaampaan hallintoon ja kattavampaan yhteistyöhön.....	18

Uudet toimintalinjaukset	19
---------------------------------------	-----------

Rakenteellisen turvallisuuden parantaminen.....	19
Korjausrakentamisen kehittäminen.....	19
Kunnallisen infrastruktuurin rakentamisen kehittäminen.....	20
Maatilarakentamisen kehittäminen	20

Rakenuspoliittisen ohjelman ensisijaiset tavoitteet väliraportin jälkeen.....	21
--	-----------

Rakennuspoliittisen ohjelman toisen vaiheen seurannan järjestäminen.....	26
---	-----------

Toimenpiteet vuosina 2003 ja 2004

.....

I Parempaan laatuun

1. Rakennusalan koulutuksen kehittämisessä otetaan huomioon tutkintoon johtavan ja työelämään pohjautuvan osaamisen tarjoamat mahdollisuudet ja sovitetaan ne toimivaksi kokonaisuudeksi. Koulutusmäärien ennakointia tulee kehittää valtakunnallisesti ja alueellisesti sekä sopeuttaa alan koulutusmäärät elinkeinoelämän ja julkisen sektorin tarpeisiin. Rakennusalan korkeakoulutuksen opetusohjelmia kehitetään työelämän ja tutkimuksen tarpeet huomioiden vastaamaan käyttäjien, elinkeinoelämän ja kehittyvän teknologian muuttuviin haasteisiin.
 - Ammatillista koulutusta kehitetään opetusministeriön ja alan toimijoiden välisenä yhteistyönä työharjoittelun ja työssä oppimisen kytkemiseksi paremmin opetukseen ja tutkintojärjestelmään. Samassa yhteydessä kiinnitetään huomiota myös koulutuksesta työhön siirtymisen. Ympäristöministeriö ja työministeriö osallistuvat neuvotteluihin. Rakennusteollisuus RT ry ja RAKLI valmistelevat jäsenyritysten osallistumista koulutus- ja harjoittelupaikkojen tarjontaan.
 - Ympäristöministeriön ja opetusministeriön neuvotteluissa selvitetään tarpeita ja mahdollisuuksia kiinteistö- ja rakennusalan korkeakouluopetuksen kehittämiseksi. Bolognan sopimuksen mukainen tutkintorakenteen uudistus kaksivaiheiseksi tulee parantamaan tekniikan maistereiden mahdollisuuksia suunnata opintojaan paremmin työelämän tarpeita vastaavaksi.
 - Opetusministeriön asettama työryhmä teki esityksen yliopistotasoisen koulutuksen järjestämisestä Oulussa yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun kanssa.
 - Ympäristöministeriön, opetusministeriön ja työministeriön yhteistyönä selvitetään aikuiskoulutuksen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia.
 - Ympäristöministeriö antoi opetusministeriölle lausunnon koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta kuultuaan asiasta seurantaryhmän laatujaosta.
 - Ympäristöministeriön, opetusministeriön ja työministeriön yhteistyönä kehitetään valtakunnallisesti ja alueellisesti menettelytapoja koulutuksen määrällisten tarpeiden ennakoinniseksi.
 - RIL valmistelee yhteistyössä alan keskeisten järjestöjen Rakennusliiton, Rakennusteollisuus RT ry:n, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA:n, Rakennusmestarit AMK RKL:n sekä Suomen arkkitehtiliitto – Finlands Arkitektförbund ry SAFA:n kanssa Rakennusalan koulutus- ja osaamisbarometria 2004.
 - Rakennusten terveellisyyteen liittyvien asiantuntijatehtävien henkilösertifiointijärjestelmän laatiminen koulutusvaatimuksineen käynnistettiin 18.8.2003 VTT:n rakennus- ja yhdyskuntatekniikan laitoksella yhdessä Kuopion yliopiston, Kuopion alueterveyslaitoksen, Sosiaali- ja terveysministeriön, Sisäilmahdistyksen, Ratekon, ASRA:n ja Kiinteistöliiton toimesta.

- Rakennustietosäätiö RTS on lisännyt huomattavasti rakennusalan koulutustoimintaansa.
- VTT on tehnyt Pohjois-pohjanmaan ja Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskusten ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa koulutustarveselvityksiä.
- Työjaos on kartoittanut te-keskusalueiden yhteistyöryhmiä ja niiden toimivuutta. Asiasta on valmistunut työministeriön raportti. Pohjois-Pohjanmaan ja Pirkanmaan te-keskusalueilla yhteistyö on toiminut erityisen hyvin.
- Infrafoorumi on käynnistänyt esiselvityksen koskien Infrarakentamisen opetuksen tehostamista mm. IC-teknologian hyväksikäytön parantamiseksi.
- Infrafoorumi on käynnistänyt Infra 2010-hankeen esiselvityksen. Infra 2010-hanke tähtää maa- ja vesirakentamisen tuottavuuden parantamiseen. Hankkeen kohteena on toimintaprosessien kehittäminen, IC-teknologian monipuolinen hyväksikäyttäminen ja alan osaamisen kehittäminen. Selvityksessä ovat mukana Rakennusteollisuus RT ry, Suomen Maarakentajien Keskusliitto, TEKES, liikenne- ja viestintäministeriö sekä Suomen Kuntaliitto.
- Alan keskeiset järjestöt ovat sopineet yhteisen vetovoimahankkeen perustamisesta rakennus-, ympäristö-, yhdyskunta-, talotekniikka- ja kiinteistöalalle. Tavoitteena on lisätä klusterin houkuttelevuutta parhaiden nuorten saamiseksi alalle.
- TEKESin ja tösuojelurahaston rahoittamana on lokakuussa 2004 valmistunut Tuottava toimisto 2005-hanke, jossa kiinnitetään erityistä huomiota työtilojen viihtyvyyteen ja terveellisuuteen, muun ohessa sisäilman laatuun, sekä sen yhteyteen tiloissa työskentelevien ihmisten suorituskyykyyn ja työn tuottavuuteen.

2. Kiinteistö- ja rakennusalan perustutkimusta ja monitieteisyyttä sekä tutkijan-koulutusta tulee vahvistaa. Käynnistetään tutkimusohjelmia, joihin sisältyy myös yhdyskuntien infrastruktuurin ja teknisten palvelujen kehittämistä. Yliopistojen tulee kehittää edellytyksiä alan tutkimustoiminnan vahvistamiseksi. Työelämää lähellä olevan tutkimuksen kehittäminen edellyttää, että myös kiinteistö- ja rakennusalan toimijat lisäävät merkittävästi panostustaan tutkimukseen ja kehittämistoimintaan. Julkisen sektorin vastuulle kuuluu alan perustutkimuksen kehittäminen. Tämä edellyttää mm., että määritetään alan perustutkimuksen kannalta keskeisimmät tutkimusalueet ja niiden pohjalta laaditaan ehdotus tutkimusohjelmasta Suomen Akatemialle. Tutkimuksen osalta huomiota tulee kiinnittää myös osaamisen siirtoon ja eri toimijoiden verkottumiseen. Koerakentamista edistetään.

- Suomen Akatemian, Tekesin ja VTT:n asettama rakennusyhteistyöryhmä sai 23.12.2003 valmiiksi selvityksen kiinteistö- ja rakennusalan perustutkimuksen nykytilasta ja kehittämistarpeista. Työryhmä kartoitti keinoja ja menetelmiä perustutkimuksen laadun nostamiseksi ja teki asiaa koskevia suosituksia. Yhteistyöryhmä katsoi mm. että
 - rakennus- ja kiinteistösektorille tulee perustaa neuvottelukunta linjaamaan alan perustutkimusta,
 - tohtoritutkintojen määrää tulee huomattavasti lisätä ja alalle tulee kehittää dosenttikulttuuri, ja että
 - kiinteistö- ja rakennusosalalla tulee käynnistää teknologia- ja tutkimusohjelmia.

- Työryhmä teki lukuisia suosituksia konkreettisiksi toimenpiteiksi kiinteistö- ja rakennusalan perustutkimuksen tason nostamiseksi.
- Alan perustutkimuksen- ja koulutuksen neuvottelukunta on perustettu.
- Suomen Akatemia päätti 16.12.2003 kone-, informaatio- ja rakennustekniikan perustutkimusohjelmasta KITARA, jonka laajuudeksi tuli 5,5, milj. euroa.
- Suomen Akatemia ja TEKES ovat perustaneet uuden tutkimusalueen ”strateginen perustutkimus”, mikä mahdollistaa rahoitusinstrumenttien joustavamman käytön.
- Kuopion yliopisto, Kuopion kaupunki ja ympäristöministeriö valmistelevat asumisen professuurin perustamista Kuopion yliopistoon

3. Säännöksissä määriteltyjä pätevyyskäsitteitä täsmennetään ja niiden vapaaehtoisia toteamisjärjestelmiä uudistetaan ja yhdenmukaistetaan. Lisätään niiden hyväksikäyttöä rakentamisen ohjauksessa ja valvonnassa. Myös muita vapaaehtoisia henkilöiden ja yritysten pätevyyden toteamisjärjestelmiä uudistetaan ja yhdenmukaistetaan.

- Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry, Rakennusinsinöörit ja arkkitehdit RIA ry, Rakennusmestarit AMK RKL ry, Rakennustarkastusyhdistys ry, Rakennusteollisuuden koulutuskeskus RATEKO, Suomen Betoniyhdistys ry, Suomen geotekninen yhdistys ry, Teräsrakenneyhdistys ry ja Wood Focus ovat perustaneet FISE Oy:n myöntämään kiinteistö- ja rakennusalan henkilöiden pätevyystodistuksia sekä ylläpitämään pätevyysrekisteriä. FISE Oy:n pätevydentoteamislautakunnissa ovat edustettuina myös monet muut rakennusalan järjestöt mm. Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry, Suomen Arkkitehtiliitto- Finlands Arkitektförbund ry SAFA sekä Arkkitehtitoimistojen liitto ATL.
- Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry, Asunto- ja kiinteistöliitto ASRA ry, Rakennusteollisuus RT ry, Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto SKOL ry, Arkkitehtitoimistojen liitto ATL ry, Suomen Maarakentajien Keskusliitto SML ry, Suomen Maalarimestariliitto, Asfalttiliitto, Kattoliitto, Lattian- ja seinänpäällysteliitto ry, Koneyrittäjien liitto, Talotekniikkaliitto, Viherympäristöliitto ja Suomen Kiinteistöliitto ry ovat perustaneet yritysten pätevöintiä harjoittavan ja rekisterejä ylläpitävän Rakentamisen Laatu RALA ry:n.
- Asuntokiinteistö- ja rakennuttajaliitto ASRA ry, Suomen Arkkitehtiliitto – Finlands Arkitektförbund ry SAFA, Rakennusinsinöörit ja –arkkitehdit RIA ry sekä Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry ovat perustaneet Arkkitehtisuunnittelijoiden rekisterin. Rekisterin tarkoituksena on vapaaehtoisen rekisteröitymisen perusteella ylläpitää julkista luetteloa Suomessa arkkitehtisuunnittelua harjoittavista henkilöistä. Edellytyksenä rekisteröitymiselle on 10.6.1985 annetun arkkitehtidirektiivin (85/384/ETY) ja sitä täydentävien suositusten mukainen ammattitaito. Rekisteriä on ollut toiminnassa vuodesta 2000.
- Arkkitehtitoimistojen liitto ATL ry, Asuntokiinteistö- ja rakennuttajaliitto ASRA ry, Insinööriliitto ry, Neuvottelevat sähkösuunnittelijat NSS ry, rakennusinsinöörit ja –arkkitehdit AMK RKL ry, Sisustusarkkitehdit SIO ry, Suomen arkkitehtiliitto ry SAFA, Suomen geotekninen yhdistys –ry, Suomen konsulttiyhdistys SNIL ry, Suomen LVI-Liitto, SulVI ry, Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry, ja suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry ovat 31.5.2004 sopineet pääsuunnittelijan pätevydentoteamismenettelyjärjestelmästä ja nimenneet pätevyyden toteamisen asiantuntijalautakunnan.

- Ympäristöministeriö selvittää rakentamismääräyksissä olevien pätevyysvaatimusten ajanmukaisuuden. Samassa yhteydessä selvitetään onko taroituksenmukaista lisätä pätevyysvaatimuksia rakentamismääräyksissä. Asia voidaan käsitellä myös ministeriön asettamassa Maankäyttö- ja rakennuslain seurantaryhmässä.
- Suunnitelmien kolmannen osapuolen tarkastustoiminta on lisääntynyt ja tarkastajia on alettu pätevöittää.

4. Määritellään yhteistyössä kiinteistö- ja rakennusalan kesken talonrakentamisen ja muun rakentamisen standardisoimistyön tavoitteet sekä sovitaan työn organisoimisesta ja rahoituksesta.

- Ympäristöministeriö on aloittanut Rakennusteollisuus RT ry:n kanssa alustavat keskustelut standardisoimistyön tavoitteista sekä työn organisoimisesta ja rahoituksesta. Tavoitteena on saada vuoden 2005 alkupuoliskolla alan keskeisten toimijoiden sekä kauppa- ja teollisuusministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön ja ympäristöministeriön yhteinen kanta näistä periaatteista.
- Kauppa- ja teollisuusministeriössä on valmisteltu ehdotus hallituksen esitykseksi uudeksi standardisointia koskeväksi lainsäädännöksi. Voimassa oleva standardisointilaki vuodelta 1942 ei enää ole ajanmukainen.

5. Selvitetään vastuuta koskevien säännösten puutteet ja kehittämistarpeet rakentamisen lainsäädännössä.

- Ympäristöministeriö käynnistää selvityshankkeen vuoden 2005 aikana.

6. Laaditaan käytännön menettelytapaohjeet työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen sekä viranomaisten yhteistyönä ulkomaisen työvoiman tarpeenmukaisen saatavuuden ja hyväksyttävien käyttöperiaatteiden turvaamiseksi kiinteistö- ja rakennusallalla. Alan yritykset huolehtivat henkilöstön koulutuksesta, työturvallisuudesta, työkyvyn ylläpitämisestä ja työssä viihtymisestä.

- Ulkomaalaislain kokonaisuudistus tuli voimaan 1.5.2004. Se sisältää muun muassa säännökset EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien henkilöiden työnteosta Suomessa. Näihin sisältyy myös eräitä laajennuksia ulkomaalaisten työnteko-oikeuteen. Tavoitteena on suunnitelmallinen, nopea ja joustava työntekijän oleskelulupajärjestelmä, joka vahvistaa myös oikeusturvaa sekä huomioi työmarkkinoilla jo olevan työvoiman työllistymismahdollisuuden.
- Suomi päätti 1.5.2004 ottaa myös käyttöön siirtymäajan, jolla rajoitetaan uusista EU-jäsenmaista (pl. Malta ja Kypros) siirtyvän työvoiman vapaata liikkuvuutta. Laki on voimassa kaksi vuotta ja ennen sen voimassaolon päättymistä hallitus tulee antamaan eduskunnalle selonteon lain vaikutuksista.
- Työpolitiikan neuvottelukuntaan on asetettu toukokuussa 2004 työvoiman kansainvälisen liikkuvuuden jaosto, jossa seurataan ja arvioidaan em lakien vaikutuksia, laaditaan ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskevia linjauksia ja voidaan osallistua maahanmuuttopolitiikan valmisteluun. Jaoston kokoonpano on kolmikantainen.

- Hallitus valmistelee hallitusohjelman mukaista maahanmuuttopoliittista ohjelmaa. Valmistelua johtaa työministeri Filatov ja valmistelu tehdään maaherra Saaren johdolla toimivassa virkamiestyöryhmässä.
- Virkamiestyöryhmälle on valmisteltu kolme raporttia, joissa on arvioitu nykytilaa ja tulevaisuuden haasteita sekä esitetty alustavia johtopäätöksiä. Raportit käsittelevät maahanmuuton globaaleja haasteita, työperusteista muuttoliikettä ja kansainväliseen suojeluun liittyviä kysymyksiä. Työvoiman maahanmuuttoa koskevan raportin mukaan kysymys työperusteisesta maahanmuutosta edellyttää uudenlaista lähtökohtaa. Mainitun raportin valmistelussa on ollut mukana työmarkkinaosapuolten asiantuntemus.
- Virkamiestyöryhmä jatkaa raporttien pohjalta maahanmuuttopoliittisen ohjelman valmistelua. Ohjelman on tarkoitus valmistua vuoden 2005 kesään mennessä.
- Työministeriö on asettanut kolmikantaisen työryhmän lainmukaisten palvelussuhteen ehtojen noudattamisen ja yritysten tasavertaisen kilpailuasetelman edistämiseksi. Tavoitteena on selvittää ja luoda esityksiä harmaan talouden aiheuttamista ongelmista työntekijöiden vähimmäistyoehdojen toteutumisen ja yritysten tasavertaisen kilpailun kannalta, valvontatoimien riittävydestä, mahdollisuudesta toteuttaa Suomen työlaainsäädännön ja työehtosopimusten vähimmäistyoehdot lähetetyille työntekijöille palvelujen tarjoamisen yhteydessä sekä mahdollisuuksista vähentää harmaan talouden aiheuttamia toimialakohtaisia häiriöitä työmarkkinajärjestöjen ja viranomaisten yhteistyöllä. Työryhmän määräaika päättyy 31.1.2006.
- Julkisen työvoimapalvelu-uudistuksen toimeenpano on käynnistetty osana hallituksen työllisyysohjelmaa vuoden 2004 aikana. Uudistuksessa vaikeasti työllistettävien palvelujen järjestämiseksi perustetaan työvoiman palvelukeskuksia. Samanaikaisesti työvoimatoimistot painottavat toiminnassaan työnvälitystä sekä työnhaku- ja ammatillisen kehittymisen palveluita.
- Työvoiman palvelukeskukset ovat paikallishallinnon viranomaisten työvoimatoimisto, kunnat, kansaneläkelaitos) ja muiden palvelutuottajien verkostoja, jotka tarjoavat asiakkaille monipuolisia kuntouttavia ja aktivoivia palveluja sekä tukea elämänhallinnassa ja työnhaussa. Vuonna 2004 voidaan tarjota palveluja noin 10 000 ja vuonna 2005 20 000 asiakkaalle.
- Työvoimapalvelu-uudistuksen osana työvoimatoimiston palvelumallia kehitetään samanaikaisesti työvoiman kohtaanto- ja saatavuusongelmien ratkaisemiseksi. Uudistuksessa painotetaan työnhakijoiden nopeaa työllistymistä avoimille työmarkkinoille ja työvoiman saatavuuden turvaamista. Erityisesti panostetaan työnhakijoiden omatoimisuuden vahvistamiseen luomalla työnhakukeskuksia, joissa on tarjolla sähköiset verkkopalvelut ja kohtaamispaikka työnhakijoille ja työnantajille. Työvoimatoimiston palvelumallin uudistaminen on käynnistynyt vuoden 2004 aikana 16 suuren työmarkkina-alueen työvoimatoimistossa. Uudistettu toimintamalli otetaan käyttöön kaikissa työvoimatoimistoissa vuoden 2006 loppuun mennessä.
- Vahvistetaan työhallinnon toimenpiteitä rakennusalan osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi ja koulutuksen vastaavuuden parantamiseksi sekä yritysten että työnhakijoiden osaamistarpeiden kannalta. Rakennusalan työvoimakysymykset ja alan osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisen vaatimat toimenpiteet käsitellään te-keskusten vuotta 2005 koskevissa tulosoehjausneuvotteluissa kaikkien te-keskusten kanssa. Tulosoehjauskeskustelussa sovitaan työmarkkinaosapuolten ja viranomaisten välisen yhteistyöryhmän perustamisesta alueelle. Ryhmän tehtävänä on käsitellä alan työvoiman tarvetta ja rekrytointiongelmia, oppilasvalintoja, koulutuksen sisältö- ja laatuksymyksiä (tavoitteena tutkintojen suorittaminen sekä tiedotus ja imagokysymyksiä)

- Yhteistyöryhmien tehokkaan toiminnan varmistamiseksi rakennusalan työnantaja- ja työntekijäjärjestöt sopivat alueellisten toimijoidensa kanssa tiiviimmän yhteistyön aikaansaamisesta työhallinnon kanssa.
- Opetusministeriö vahvistaa omia vastaavia toimenpiteitään koulutuksen osalta.
- Sisäasiainministeriö on asettanut ulkomaalaisten työntekijöiden työolosuhteiden valvontaa selvittävän työryhmän sekä työryhmän laittomaan maahantuloon ja maassa oloon liittyvien asioiden seurantaan.

7. Perustetaan kiinteistö- ja rakennusalan yhteinen rakentamisen laatufoorumi.

- Ympäristöministeriö kutsuu yhteiseen neuvotteluun kiinteistö- ja rakennusalan laadunvarmistuselimet kuten Rakentamisen laatu RALA ry:n ja FISE Oy:n vuoden 2005 alkupuoliskolla.
- Suomen rakennustaiteen museosäätiö, Suomen Arkkitehtiliitto ry SAFA, Rakennustietosäätiö RTS, Rakennustekniikan keskus-säätiö, Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry, Teollisuustaiteen Liitto Ornamo ry, Graafisen suunnittelun ammattilaisten järjestö Grafia ry, Suomen Taideteollisuusyhdistys sekä Helsingin kaupunki ovat yhdessä perustaneet arkkitehtuurin, rakentamisen ja muotoilun informaatiokeskuksen ARMIN.
- Rakennustekniikan keskussäätiö on perustettu kehittämään korjausrakentamisen tiedollisia edellytyksiä ja laatua.

II Parempaan elinkaari- ja ympäristöosaamiseen

8. Elinkaari- ja ympäristöosaamisesta kehitetään rakennus- ja kiinteistöalalle kansallinen ja kansainvälinen kilpailutekijä. Ympäristöajattelu vakiinnutetaan rakennus- ja kiinteistöalan toimintaan laatu järjestelmien kehittämisellä ja laajalla käyttöön ottamisella. Alan toimijoiden tulee ottaa päätöksentöössään huomioon ympäristövaatimukset. Kiinteistö- ja rakennusalan kehittämisohjelmiin tulee sisällyttää ympäristöä säästävä ja sen tilaa parantava teknologia ja siihen liittyvä liiketoiminta. Yritysten ympäristötehokkuus otetaan huomioon julkisista hankinnoista ja julkisesta rahoituksesta päätettäessä.

- Kiinteistö- ja rakennusalan yhteisen Visio 2010:n yhtenä painopistealueena on rakentamisen ympäristöominaisuuksien kytkeminen kiinteäksi osaksi rakentamisen ominaisuuskenttää.
- Visio 2010:n käynnistämänä on jatkunut ympäristö- ja elinkaariominaisuuksiin liittyvien arviointivälineiden kehittäminen. Rakennusteollisuus RT ry:n koordinoimassa Rakentamisen ympäristö- ja elinkaarimittaristo-hankkeessa on mm. kehitetty uudisrakentamiselle ympäristöluokitus aiemman olemassa olevien kiinteistöjen luokituksen rinnalle (PromisE). Luokitusta on laajassa mitassa testattu alan toimijoiden toimesta. Hankkeessa on laadittu kriteerejä mm. myös toimijoiden ympäristöindikaattoreiksi (REM-hanke).
- Rakennus- ja kiinteistöalan ympäristöpalkinto nostaa kahden vuoden välein esiin merkittäviä alan ympäristötekoja.
- Viikin ekologisen asuntoalueen seurantahankkeessa on laajamittaisesti seurattu ympäristötavoitteiden toteutumista käytännön rakentamisessa.

Hanke on tuottanut tietoa ja käytännön kokemusta ympäristöominaisuuksiin liittyvien tavoitteiden hallinnasta rakentamisen prosesseissa.

- Elinkaari- ja ympäristönäkökulma sisältyy pääsääntöisesti alan yleisiin kehittämisohjelmiin, mm. Kiinteistöliiton koordinoimaan Hyvä asuminen 2010 kehittämisohjelmaan.
- Toimialan on mukana Euroopan Unionin rahoittamassa Lifetime Thematic Network- hankkeessa, jossa kehitetään elinkaariajattelua eurooppatasolla.
- Rakennustietosäätiö RTS on käynnistänyt ympäristöselostetoiminnan sekä ylläpitää ja kehittää sitä.

9. Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan koko rakennuskannassa kansallisen ilmastostrategian tavoitteiden mukaisesti. Energiatehokkuuteen kiinnitetään huomiota rakennuslupamenettelyssä sekä uudisrakentamisessa että korjausrakentamisessa.

- EU:n antaman Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin meneillään olevaan toimeenpanoon sisältyy useita rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Näitä ovat laskentamallin kehittäminen rakennusten energiatehokkuudelle, energiatehokkuuden vähimmäistavoitteiden asettaminen uudis- ja korjausrakentamiselle, energiatodistusten käyttöönotto sekä tarkastusmenettelyjen kehittäminen. Valmistellaan energiatehokkuustarkastelua rakennuslupamenettelyn yhteydessä koskeva lainsäädäntö. Valmistellaan rakennusten energiatehokkuustodistuksia koskeva lainsäädäntö. Valmistellaan ympäristöministeriön asetus rakennusten energiatehokkuuden laskemisen perusteista.
- Asuntokiinteistö- ja rakennuttajaliitto ASRA ry, ympäristöministeriö ja kauppa- ja teollisuusministeriö solmivat 6.11.2002 asuinkiinteistöalan energiansäästösopimuksen (AESS), jonka tavoitteena on saada sopimukseen liittyneiden ASRA:n kunnallisten ja yleishyödyllisten jäsenyhteisöjen lämmön ja veden ominaiskulutus alenemaan 15% vuoteen 2012 mennessä. Kiinteistösähkön osalta on tavoitteena ominaiskulutuksen kasvun pysäyttäminen ja kääntäminen laskuun ennen vuotta 2008. Yli 70% ASRA:n jäsenten omistamista asunnoista kuuluu tällä hetkellä sopimuksen piiriin.
- Suomen toimitila ja rakennuttajaliitto RAKLI ry on solminut kauppa- ja teollisuusministeriön kanssa vastaavanlaisen sopimuksen toimitilakiinteistöjen osalta.
- Ympäristöministeriön korjausrakentamisen strategian valmistelussa eräänä painopistealueena on pidetään olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamista.

10. Rakennetun ympäristön turvallisuutta ja esteettömyyttä parannetaan väestön muuttuvat tarpeet huomioonottaen. Ikääntyneiden omatoimista elämistä tukeva ratkaisuja tulee edistää.

- Rakentamismääräyskokoelman osat F1 Liikkumisesteetön rakentaminen ja G1 Asuntosuunnittelu on uudistettu ja ne tulevat voimaan 1 päivästä maaliskuuta 2005.
- Väestön ikääntymistrendin vaikutusten hallitsemiseksi on käynnistetty Kansallinen ikääntymisen foorumi –prosessi, joka kokoaa yhteen kaikki keskeiset toimijaryhmät.

- Kuluvana vuonna käynnistyneen, Kiinteistöliiton koordinoiman Hyvä asuminen 2010-esiselvityshankkeen keskeisiä teemoja on asuntojen esteettömyyden edistäminen.
- Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu esteettömyysstrategia Kohti esteetöntä liikkumista
- Esteettömyyden edistäminen olemassa olevassa rakennuskannassa on ympäristöministeriön valmisteilla olevassa korjausrakentamisen strategiassa painopistealueita.
- Ikääntymisen ja esteettömyyden vaikutuksia selvitetään useissa eri tutkimushankkeissa mm. Asuntojen esteettömyyden mittareita kehittävässä ARVI-hankkeessa sekä kiinteistöjen korjaustoiminnan hallintaan liittyvässä Ihmisten ja kiinteistöjen elinkaari (IKE)-projektissa.
- Taideteollinen korkeakoulu on kehittänyt laajan konsortion puitteissa Future Home-konseptia.
- Jotkut kaupungit mm. Helsinki ja Oulu ovat käynnistäneet omia paikallisia esteettömyysprojekteja.

11. Edistetään uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä rakentamisessa ja rakennusten energian käytössä.

- Puun käytön edistämishjelmassa 2004-2010 (PuuBo) edistetään puun käyttöä etenkin asuntorakentamisessa.
- Puutuoteteollisuuden elinkeinopoliittisessa ohjelmassa (2004-2010) tarkastellaan puun käytön lisäämistä eri sektoreilla ja vientimahdollisuuksien edistämistä.
- Kauppa- ja teollisuusministeriön Uusiutuvan energian edistämishjelman (2003-2006) tavoitteena on lisätä uusiutuvien energianlähteiden käyttöä 50 % vuoteen 2010 mennessä vuoden 1995 tasosta ja kaksinkertaistaa niiden käyttö vuoteen 2025 mennessä.
- Kansainvälistä näkyvyyttä puun käytön edistämiseksi tuetaan Metsäsäätiön rahoittamalla International Spirit of Nature Wood Architecture Awardilla.

12. Rakennusaineiden ja tuotteiden valinnoissa pyritään lisäämään ympäristöä säästävien raaka-aineiden käyttöä. Rakentamisen jätteet pyritään minimoimaan ja rakentamisen sekä rakennusten purkamisen jätteet käytetään tehokkaammin kierrätykseen ja uusien materiaalien raaka-aineiksi.

- Rakennustuotteiden ympäristövaikutusten laskemiseen v. 2004 valmistunut EKA-menetelmä mahdollistaa tuotteiden valmistusprosessissa koituvien ympäristövaikutusten huomioon ottamisen rakentamisessa.
- Ympäristöministeriön hanke rakennuslupa- ja purkujätelomakkeen kehittämiseksi on valmistunut.
- Ympäristöministeriö on käynnistänyt hankkeen jätteeksi luokitellun materiaalin käyttämiseksi infrarakentamisessa
- Rakennustietosäätiö RTS:n päästöluokituksella edistetään vähäpäästöisten rakennusmateriaalien ja komponenttien käyttöä.

III Parempaan kilpailuun ja tuottavuuteen

13. Kilpailua rakennusallalla edistetään ja kehitetään. Kilpailussa korostetaan laatua ja kokonaistaloudellista edullisuutta. Julkishallinto käyttää kiinteistö- ja rakennusallalla entistä enemmän hyväkseen kilpailuttamista oman työn sijasta. Tavoitteena on hyödyntää alan osaamista entistä paremmin.

- Uudistettu kilpailulainsäädäntö tuli voimaan 1.5.2004.
- Julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä tarkistetaan.
- Kauppa- ja teollisuusministeriö ja Suomen kuntaliitto ovat käynnistäneet neuvonnan julkisissa hankinnoissa perustamalla julkisten hankintojen neuvontakeskuksen.
- Maarakennusallalla on käynnistetty laajana yhteistyönä alan eettisten sääntöjen laadinta.
- Rakennusteollisuus RT ry ja Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry ovat käynnistäneet yhteisen toiminnan terveen kilpailuympäristön edistämiseksi.

14. Kehitetään ja käytetään hyväksi julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyömuotoja julkisten palvelujen vaatimien tilojen tuottamisessa ja infrastruktuurin rakentamisessa.

- Rakennusteollisuus RT ry on käynnistänyt elinkaarimallit talonrakentamisessa projektin, johon osallistuvat useat ministeriöt, lukuiset alan toimijat ja moni merkittävä yritys.
- Liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt elinkaarimallit infran rakentamisessa projektin.
- Kauppa- teollisuusministeriö on käynnistänyt hankkeen liiketoimintamallien haasteiden ja kehittämiskohteiden määrittelemiseksi.
- Suomen kuntaliitto on käynnistänyt hankkeen yhteistoimintamallien käytettävyyden lisäämiseksi toimitilasektorilla ja kunnallisen infrastruktuurin rakentamisessa ja hoidossa.
- Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry ja Kiinteistöallouden instituutti ovat yhdessä kymmenen suuren kunnan kanssa toteuttaneet julkisen sektorin toimitilainvestointien rahoitus- ja yhteistyömalleja koskevan selvityksen.
- Suomen Arkkitehtiliitto – Finlands Arkitektförbund ry SAFA on käynnistänyt selvityksen suunnittelutyöhön liittyvistä vaikutuksista ja vaatimuksista yhteistyöhankkeissa.

15. Selvitetään kiinteistöliiketoiminnan uusia rahoitus- ja hallintamuotoja.

- RAKLI on selvittänyt kiinteistörahastojärjestelmän kehittämistarpeita Suomessa. Tässä yhteydessä on otettava huomioon lainsäädännön kehitys muissa EU:n jäsenmaissa ja sen vaikutukset kiinteistöliiketoiminnan kehittymiseen Suomessa.
- Valtiovarainministeriö on asettanut työryhmän selvittämään kiinteistörahastomallien kehittämismahdollisuuksia. Työryhmän välimietintö valmistui marraskuussa 2004.
- Kiinteistöallouden instituutti on tehnyt laajan selvityksen kansainvälisine vertailuineen kiinteistörahastoista.

- Hyvä asuminen 2010 valmistelutyön osana on marraskuussa 2004 valmistunut Kiinteistötalouden instituutin toimesta Asuntorahoitus- ja sijoitusmarkkinat Suomessa niminen selvitys.

16. Tiedonhallintajärjestelmiä kehitetään tavoitteena koko rakentamisen prosessin ja kiinteistönpidon yhtenäinen tiedonhallinta.

- Rakennusteollisuus RT ry:n asettama ProIt hanke on meneillään tuotemallipohjaisen rakennusprosessin kehittämiseksi. Hankkeessa on mukana ympäristöministeriö sekä koko toimiala laajasti.
- Suomen akademia on käynnistänyt Kitara-ohjelman. Ohjelman hankkeista päätetään helmikuussa 2005.
- Yhteistyö kiinteistö- ja rakennusalan sekä tietotekniikka-alan välillä on käynnistynyt (neoklusteri-ajattelu). Tampereen teknilliseen yliopistoon on perustettu rakentamisen tietotekniikan lahjoitusprofessuuri.
- Sähköisen asioimisen mahdollisuuksia ja menettelyjä selvitetty pilottiluontoisesti Espoon kaupungissa. ATK-avusteista rakennuslupamenettelyä on aiemmin selvittänyt myös Helsingin kaupunki.
- Alan suurimmat toimijat, ohjelmistojen tuottajat, kiinteistöjen omistajat ja palveluyritykset ovat ottaneet käyttöön standardin yhteisistä tietosisällöistä huoltokirjoissa.
- Rakennustietosäätö RTS uudistaa tuotetietopalvelunsa niin, että se sisältää myös ominaisuuspohjaisen haun.
- Rakennustietosäätö RTS on käynnistänyt InfraRYL-hankkeen, joka sisältää toimivuus- ja laatuvaatimukset sekä nimikkeistön infra-alalle.
- Infrafoorumin käynnistämässä Infra 2010-hankkeessa pyritään alan tuottavuutta nostamaan parantamalla IC-tekniikan hyväksikäyttöä erityisesti väylähankkeiden tiedonhallinnan yhtenäistämiseksi koko väylän elinkaaren ajalla ja eri liikennemuotojen hankkeissa.
- Erityisesti maarakennusallalla IC-tekniikan sovelluksia kehitetään koneiden ja työprosessien hallintaan.

17. Rakentamisen toimialan suhdannekestävyyttä parannetaan yritysten omin ja valtion toimin. Valtio huolehtii osaltaan tarvittavan tiedon tuottamisesta suhdannetilanteesta ja sen kehittymisestä. Julkisen sektorin investointien ja tukien ajoituksessa kiinnitetään edelleen huomiota niiden suhdannevaikutuksiin.

- Alan suhdannekestävyys on parantunut mm. yritysten toimialajärjestelyillä.
- Ulkomaan toiminnot ja vienti ovat parantaneet alan suhdannekestävyyttä.
- Julkisen sektorin infrarakentamisessa pyritään pitkän aikavälin ohjelmointiin.
- Kausivaihtelujen syyt ja vaikutukset pyritään selvittämään ja niitä pyritään vähentämään sekä talonrakentamisessa että infrarakentamisessa.

18. Parannetaan edellytyksiä rakennusalan kansainväliselle toiminnalle ja viennille. Tehostetaan yhteistyötä lähialueilla erityisesti Venäjällä. Suomalaisille rakennusalan yrityksille turvataan kilpailukykyiset edellytykset viennin harjoittamiseen. Tämä koskee erityisesti valtioiden välisiä vero- ja investintisuojasopimuksia.

- Rakennusteollisuus RT ry on selvittänyt Euroopan unionin laajentumisen vaikutuksia rakennusteollisuuteen.
- Rakennusteollisuus RT ry on laatinut yhdessä TEKESin kanssa Rakennusalan kansainvälisen kilpailukykykyselytyksen.
- Suomen ja Venäjän viranomaisten välistä yhteistyötä ylläpidetään mm. järjestämällä seminaareja ja asiantuntijatapaamisia.
- Rakennustietosäätiö RTS ylläpitää rakennuskeskuksia Venäjällä Pietarissa ja Moskovassa, Virossa Tallinnassa sekä Latviassa Riigassa.
- Puhemies Paavo Lipponen on perustanut Arkkitehtuurin Vientifoorumin, jonka osapuolia ovat Suomen rakennustaiteen museo SRM, Suomen arkkitehtiliitto SAFA, Alvar Aalto akatemia sekä Rakennustietosäätiö RTS.

IV Asuntojen rakentamiseen asukkaan ehdoin

19. Asuntomarkkinoiden tulee toimia asukkaiden ehdoilla. Erilaisiin asumistarpeisiin vastataan monipuolisella asuntotarjonnalla. Asuinrakennusten ja yhdyskuntien suunnittelussa ja toteuttamisessa pyritään tietoisesti lähiympäristön viihtyisyyteen. Kansalaisten asumistoiveita ja niiden muuttumista pitkällä aikavälillä selvitetään, ja toteutettujen ratkaisujen kelpoisuutta seurataan.

- Hyvä asuminen 2010-esiselvityshanke, jonka tavoitteena on hyvän asumisen kehittäminen asukkaiden tarpeiden mukaiseksi on käynnistynyt laaja-alaisena yhteistyönä eri toimijatahojen kanssa. Hanketta koordinoi Suomen kiinteistöliitto.
- Asiakaslähtöisyyttä asuntorakentamisessa kehitetään myös käynnistetyssä IKE-hankkeessa.
- Tulevaisuuden senioriasumisesta on käynnistynyt laaja selvityshanke.
- Hyvän arkkitehtisuunnittelun merkitys on kasvanut asuntorakentamisessa.

20. Asumisen ja asuntorakentamisen julkista tukea ohjataan edelleen uustuotantoon kysyntä- ja kasvupaikkakunnilla ja asuntovarallisuuden arvon säilyttävään korjaamiseen. Asukkaiden edellytykset saavuttaa kohtuullinen asumistaso turvataan.

- Valtion rahoitustukea myönnetään asuntojen uustuotantoon ja korjaamiseen. Uustuotannon tuki kohdennetaan erityisesti asuntojen ylikysyntäalueille. Asumistukea on parannettu.

V Joustavampaan kaavoitukseen ja toimivaan infrastruktuuriin

21. Kaavoitus- ja lupamenettelyjä kehitetään kaavoituksen ja toteutuksen välisen ajan lyhentämiseksi niihin liittyviä työprosesseja ja selvitystarpeita selkeyttäen. Edistetään asemakaavoituksen ja toteutuksen vuorovaikutusta.

Parannetaan kuntien mahdollisuuksia huolehtia kaavoituksesta ja yhdyskuntarakentamisesta.

- Korkein hallinto-oikeus on tehnyt oikeusministeriölle aloitteen toimenpiteistä kokonaiskäsittelyaikojen lyhentämiseksi.
- Suomen Kuntaliitto on kesällä 2003 esittänyt, että oikeusministeriö ryhtyisi selvittämään lainsäädännön muutostarvetta jatkovalitusoikeuden ja valituslupajärjestelmän osalta hallintoasioissa erityisesti maankäyttöraakaennuslaissa tarkoitetuissa asioissa. Samalla Kuntaliitto on esittänyt, että ympäristöministeriö ryhtyisi pikaisesti selvittämään mahdollisuuksia maankäyttö- ja rakennuslain muutoksenhakua koskevien säännösten tarkistamiseen siten, että päällekkäisiä valitusoikeuksia ja jatkovalitusoikeutta KHO:een rajoitettaisiin.
- Ympäristöministeriö on teettänyt v. 2004 Joensuun yliopistolla selvityksen maankäyttö- ja rakennuslain soveltamisesta hallintotuomioistuimissa vuosina 2001-2003. Suomen Kuntaliitto ja ympäristöministeriö ovat yhdessä käynnistäneet jatkoselvityshankkeen, jossa selvitetään tarkemmin niitä syitä miksi alueellisten ympäristökeskusten ja kuntien päätökset ovat menneet kumoon HO:ssa. Lisäksi etsitään keinoja päätösten parantamiseen.
- Oikeusministeriön työryhmämietinnön ”Valitusten käsittelyn nopeuttaminen yhteiskunnan tai alueiden kehittämisen kannalta merkittävissä asioissa” pohjalta hallitus kävi iltakoulukeskustelun ao. aiheesta maaliskuussa 2004 ja esitti eräitä tehostamisesityksiä valitusten käsittelyyn. Tähän liittyen oikeusministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä valmistellaan lainsäädännön muutoksia ja muita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on käsittelyaikojen lyhentäminen.
- Ympäristöministeriössä on valmisteilla useita kaavaprosessien sekä selvitysten- ja vaikutusten arvioinnin käytön selkeyttämiseen liittyvää kehittämishanketta.
- Kaavaprosessin toimivuus on yhtenä teemana ympäristöministeriön organisoimassa maankäyttö- ja rakennuslain toimivuuden seurannan toisessa vaiheessa, jonka tulokset valmistuvat keväällä 2005
- Kaavoituksen ja rakennusvalvonnan vuorovaikutusta ja yhteistyötä kunnassa lisätään.
- Suomen Kuntaliitto on kartoittanut tonttituotannon ongelmia ns. KITKAT-selvityksessä
- Ympäristöministeriö ja Suomen kuntaliitto ovat julkaisseet Asumisen ja yrittämisen edellytykset kuntoon – tietopaketin maapolitiikasta kuntien päättäjille.

22. Tiestöä, rataverkkoa ja muita väyläpalveluja kehitetään riittävän kapasiteetin ja kunnan varmistamiseksi pitkäjänteisesti koko maassa. Väyläsuunnittelu ja yhdyskuntasuunnittelu sovitetaan yhteen. Kehitetään eri hallinnonalojen sekä väyläpalvelujen toteuttajien ja käyttäjien yhteistyötä perustamalla infrafoorumi. Isot väylähankkeet kootaan monivuotiseksi ohjelmaksi, jonka sisällön ja rahoituksen pääpiirteet päätetään hallituskausittain. Kehitetään yhteistyötä valtion ja kuntien sekä palvelujen tuottajien välillä yhdyskuntien infrastruktuurin ja teknisten palvelujen kehittämiseksi. Julkisten väyläpalvelujen sekä yhdyskuntien teknisten palvelujen tuottamisessa käytetään sopivissa hankkeissa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyömuotoja.

- Valtioneuvosto asetti 13.2.2003 liikenneväyläneuvottelukunnan (infrafoorumin). Infrafoorumi laati joulukuussa 2004 raportin Liikenneinfrastruktuurin sekä maas- ja vesirakennusalan kehittämisestä. Kehittämisohjelmasta on

jatkoa TEKESin infrateknologiaohjelmalle. Kehittämisohjelman tavoitteena on nostaa infrarakentamisen ja –kunnossapidon laatua ja tuottavuutta.

VI Tehokkaampaan hallintoon ja kattavampaan yhteistyöhön

23. Parannetaan hallinnon toimivuutta ja aloitetaan laaja-alainen yhteistyö alan uudistamiseksi.

- Alueellisten ympäristökeskusten asemaa rakentamisen ohjauksessa kehitetään.
- Ympäristöministeriö käynnistää rakennusvalvonnan resurssiselvityshankkeen, jolla kartoitetaan käytössä olevat resurssit ja selvitetään miten ne lähiaikoina kehittyvät.
- Kuntien rakennustarkastusten resurssien käytön tehostamismahdollisuuksia selvitetään. Kysymyksen voi tulla kuntien yhteistyön kehittäminen ja laaja-alaisempi käyttöönotto sekä kuntien erikoistuminen eri osaamisalueisiin.
- Kunnan rakennusvalvonnan itsenäisyyttä ja riippumattomuutta pyritään vahvistaman.
- Ympäristöministeriö on käynnistänyt yhteistoimintaneuvottelut rakennuspoliittisen ohjelman toteuttamisessa erityisesti opetusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, työministeriön, sisäasiainministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön sekä Suomen Kuntaliiton kanssa.
- Loppuvuodesta 2004 valmistui ensimmäinen vaihe rakennuspoliittisen ohjelman vaikuttavuuden mittaamisesta. Konsultteina toimivat Laatukeskus Oy ja RIL. Seuraavassa vaiheessa on tavoitteena kattaa mittarointihanke rakennetun ympäristön tila koko laajuudessaan käsittäväksi.

Uudet toimintalinjaukset

Rakenteellisen turvallisuuden parantaminen

Vuosien 2003-2004 aikana tapahtui yhteensä viisi suuronnettomuuden vaaratilanteeksi luokiteltua rakennesortumaa, mikä on enemmän kuin koskaan rauhan aikana Suomessa. Tässä tilanteessa päätettiin vuoden 2003 lopulla ympäristöministeriön ja kiinteistö- ja rakennusalan järjestöjen sekä Suomen Kuntaliiton kanssa suorittaa olemassa olevien julkisten kiinteistöjen riskikartoitus. Toteutettujen lähes 7000 rakennuksen tarkastusten perusteella välittömän korjauksen tarpeessa todettiin olevan noin 2% rakennuksista.

Onnettomuustutkimuskeskus on ko. sortumia tutkiessaan johtopäätöksissään päättänyt lukeisiin suosituksiin. Suositusten yhteydessä Onnettomuustutkimuskeskus on painottanut rakennushankkeen eri osapuolten välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua. Se on pitänyt tärkeänä kehittää menettelyjä turvallisuuden kannalta kriittisten yksityiskohtien tunnistamiseksi, rakentamisen ohjeistuksen kehittämistä mm. jatkuvan sortuman estämiseksi, eri viranomaisten välisen yhteistyön parantamista, sekä onnettomuuksia ja vaaratilanteita koskevan tietokannan luomista. Ympäristöministeriö on asettanut selvityshenkilön tekemään suosituksen pohjalta kehittämisehdotuksia. Selvityshenkilön raportti valmistui marraskuussa 2004.

Korjausrakentamisen kehittäminen

Korjausrakentamisen arvo on jo nykyisin noin kolmannes rakennustuotannon arvosta. Rakennuskannan ikä, tiloihin ja rakennettuun ympäristöön kohdistuvat uudet vaatimukset ja olemassa olevan rakennuskannan käyttötarkoituksen muutokset, vanhojen hyvin sijaitsevien rakennusten jalostaminen uuteen käyttöön ja monet muut vastaavat rakennuskantaan kohdistuvat kehittämismahdollisuudet nostavat edelleen korjausrakentamisen määrää ja merkitystä.

Toisaalta tilanhallinnan ja kiinteistöliiketoimen kehittyminen ja kiinteistöpalvelujen tuotannon siirtyminen alaan erikoistuneille yrityksille nostaa myös korjausrakentamisen määrää ja ennen muuta laatua.

Nämä asettavat puolestaan uusia vaatimuksia suunnittelun, tuoteteollisuuden ja rakentamisen kehittämiselle korjausrakentamisessa. Korjausrakentaminen tulee ottaa huomioon kehittyvänä alana rakentamisen ohjauksessa. Korjausrakentamisen ohjausta tulee kehittää saumattomasti uudisrakentamiseen ohjaukseen liittyväksi.

Korjausrakentamisen strategian painopisteitä ovat korjausrakentamisen tekniikan kehittäminen, osaamisen ja tietotaidon lisääminen, koerakentamisen ja hyvien käytäntöjen leviämisen edistäminen, huoltoon ja ylläpitoon liittyvien prosessien

kehittäminen sekä olemassa olevan rakennuskannan toiminnallisen tason, erityisesti energiatehokkuuden parantaminen.

Kunnallisen infrastruktuurin rakentamisen kehittäminen

Kadun, torien, puistojen ja muiden julkisten tilojen sekä kaukolämpö-, vesi-, viemäri-, sähkö-, kaasu-, kaapeli- ja muiden kunnallisten verkkojen kuin myöskään muun kunnallisen infrastruktuurin rakentamisen ohjaus- ja kehittämisvastuuta ei ole valtion keskushallinnossa säädetty millekään hallinnonalalle. Kunnallisten infrastruktuuripalvelujen kysyntä on voimakkaasti kasvanut viime vuosikymmeninä ja se kasvaa ja monipuolistuu koko ajan. Kunnallisen infrastruktuurin rakentamisen osaaminen on vähenemässä ja alaa ei ole riittävästi huomioitu koulutuksen ja tutkimuksen järjestämisessä. Myös alan teknologian kehittämisestä on huolehdittava.

Kunnallisen infrastruktuurin rakentamisessa tehtävien kasvava ulkoistaminen lisää teknisen ohjauksen tarvetta. Myös uusia toteuttamismuotoja kehitetään näihin hankkeisiin.

Maatilarakentamisen kehittäminen

Maatilarakentaminen on pitkään ollut Suomessa maatalouden harjoittajien oma-toimisen rakentamisen varassa, mitä ovat tukeneet perinteiset kirvesmies- ja muuraritaidot. Maatalouden tuotantoyksiköiden rakentaminen on joltain osin ollut normaalin rakennuslupamenettelyn ulkopuolella. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala on osallistunut lähes poikkeuksetta maatilarakentamisen hankkeiden rahoitukseen. Rahoitukseen liittyen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala on antanut rakentamisesta myös teknisiä ohjeita ja määräyksiä. Kun maatilataloudessa ollaan siirrytty aikaisempaa olennaisesti suurempiin tilakohtaisiin tuotantovolyymeihin, myös maatilarakentamisen tekniset vaatimuksen ovat olennaisesti kasvaneet. Maatilarakentamisessa myös valmisosien laajeneva käyttö sekä ominaisuuksiltaan uudet materiaalit ja rakennustuotteet asettavat rakennushankkeen toteuttajalle uudenlaisia osaamisvaatimuksia.

Myös turvallisuusvaatimukset ovat maatalouden tuotantorakennuksissa kasvaneet. Tilojen tulee niin ikään täyttää yhä suuremmat hygieniavaatimukset ja rakenteiden lujuusvaatimukset. Rakennuksiin sijoitetaan yhä enemmän koneita ja laitteita ja myös IC-teknologiaa on laajentuvasti rakentamisessa mukana.

Perinnemaisema on rakennusten ohella erityisen tärkeä osa kansallisvarallisuuttamme.

Rakennuspoliittisen ohjelman ensisijaiset tavoitteet väliraportin jälkeen

.....

Kansallisen rakennuspoliittisen ohjelman linjaukset ovat toteutusaikataulultaan erilaiset. Toiset linjaukset vaativat pitkähkön ajan toteutusohjelmaa kun taas toiset ovat toteutettavissa voimavarojen tehokkaalla keskittämällä varsin lyhyilläkin aikatavoilla.

Eri linjauksilla voi olla jossain määrin myös keskinäistä riippuvuutta mm. siten, että jotkut ohjelmakohtat vaikuttavat toisten ohjelmakohtien toteuttamiseen.

Edelleen jotkut linjaukset ovat muita selvemmin yhteydessä kulloiseenkin yhteiskunnalliseen tilanteeseen ja mm. kehitykseen lähialueilla ja muissa EU:n jäsenmaissa

Seurantaryhmä katsookin, että Kansallisen rakennuspoliittisen ohjelman toisessa seurantajaksossa olisi ensisijaisesti kiinnitettävä voimavaroja seuraaviin ohjelmakohtiin:

1. kiinteistörahastojärjestelmän kehittäminen
2. kaavoitusmenettelyn kehittäminen
3. kilpailun edistäminen ja kehittäminen
4. rakentamisen laadun nostaminen osaamista ja ohjausvälineitä kehittämällä ja toimialan houkuttelevuutta parantamalla sekä korostamalla suunnittelun merkitystä ja prosessin kokonaishallintaa rakentamisessa
5. esteettömyyden ja ikääntyneiden kotona asumisen edistäminen sekä asukas- ja käyttäjänäkökulman edistäminen asuntorakentamisessa.

Kiinteistörahastojärjestelmiä on kehitetty ripeästi useimmissa Euroopan unionin jäsenmaissa. Myös Suomeen olisi saatava nopeasti toimiva lainsäädäntö, joka mahdollistaa eurooppalaisen kiinteistösijoitustoiminnan Suomessa. Mikäli Suomessa ei voida perustaa kilpailukykyisiä kiinteistönomistusmuotoja suomalaisten kiinteistöjen omistus voi yhä laajemmassa määrin järsyä muiden eurooppalaisten yhtiöiden kautta, jotka eivät ole Suomen lainsäädännön alaisia eivätkä suomalaisessa virnaomaisvalvonnassa.

Lainsäädännön kehittämisvastuu on lähinnä valtiovarainministeriöllä.

Kaavoitusmenettelyä kehittämällä tulee päästä kaavoituksen ja toteutuksen välisen ajan lyhentämiseen. Kaavoitusmenettelyä tulee kehittää myös vuorovaikutuksen lisäämiseksi kaavoittajan, rakennusvalvonnan ja rakennuttajan välillä jo kaavoitusvaiheen aikana. Kaavoituksen ja toteutuksen välisen ajan lyhentäminen sekä vuorovaikutuksen lisääminen kaavoittajan ja rakennuttajan välillä kaavoitusvaiheessa ovat molemmat keskeisiä edellytyksiä kiinteistö- ja rakennusalan kehittävien uusien toimintamuotojen vakiinnuttamiseksi käytännössä.

Kaavoittamisen korkea ammattitaito on varmistettava laadukkaalla koulutuksella ja tutkimustoiminnalla ja kuntiin on taattava riittävät kaavoitusresurssit.

Kaavoituksen kehittämisestä vastaa ympäristöministeriö yhteistyötahonaan Suomen kuntaliitto ja oikeusministeriö sekä rakennuttajatahot.

Kilpailun edistäminen ja kehittäminen parantaa kiinteistö- ja rakennusalan tuottavuutta. Toimiva kilpailu tukee myös asiakaslähtöisyyden kehittämistä. Kehittyvässä kilpailuttamismenettelyssä rakentamisen laatu ja kokonaistaloudellinen

edullisuus voidaan nostaa aiempaa ratkaisevammaksi tekijäksi. Toimiva kilpailu vahvistaa myös alan kansainvälistä kilpailukykyä ja menestymistä.

Kilpailuttamiskäytäntöjen kehittämässä tulee olla tavoitteena myös lopputuloksen kokonaisvaltainen laadun parantaminen. Tämä edellyttää esimerkiksi ympäristöominaisuuksien ja arkkitehtonisen laadun huomioimisen kilpailun laatukriteerinä.

Asuntotuotannossa tulee kiinnittää erityistä huomiota kuluttajien valistukseen. Heidän käyttöön on tuotettava vertailukelpoista tietoa asumisen laatutekijöistä, asumisen eri muodoista ja kustannuksista.

Sekä tilaamis- että tarjoamisen menettelyt ovat parhaillaan uusiutumisvaiheessa. Tähän on johtanut osaltaan uudistettu kilpailulainsäädäntö ja myös uudistumassa oleva hankintalainsäädäntö. Tähän vaikuttaa myös kehittyvä kiinteistöliiketoiminta ja kehitteillä olevat uudet toteuttamismuodot. Myös kilpailuun vaikuttavien erillistekijöiden, kuten tonttituotanto ja kaavoitus, erilaiset laatuvaatimukset ja standardit sekä päätevyysvaatimukset, vaikutuksia ja eri toimintamalleja tulee analysoida kilpailun kannalta.

OECD on Suomea koskevassa selvityksessään kiinnittänyt huomiota rakennusalan matalaan tuottavuuteen ja katsonut sen osittain johtuvan kilpailun puutteesta. Sen mukaan tähän liittyviä tekijöitä ovat mm. ilmeinen kartellien todennäköisyys, kaavoituskäytäntö kaupan sijoittumisessa, standardien ja tuotehyväksyntöjen markkinoille pääsyä vaikeuttava vaikutus sekä tietyiltä osin vapaiden ammattien itsesääntely.

Rakennusalan kilpailua edistetään toimivalla kilpailulainsäädännöllä ja sen toimeenpanolla, kilpailua tarpeettomasti rajoittavaa julkista sääntelyä ja hallintomenettelyjä uudistamalla sekä elinkeinoelämän ja alan toimijoiden omin kehittämistoimin. Julkisella sektorilla on merkittävä osuus kilpailun edistämässä myös tilaajana. Kauppa- ja teollisuusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä ympäristöministeriö seuraavat kilpailuolosuhteiden kehittymistä ja osallistuvat elinkeinoelämän ja alan toimijoiden kanssa kehittämisohjelmien laadintaan ja toteutukseen.

Rakentamisen laadun nostamiseksi on edelleen panostettava rakennusalan osaamisen parantamiseen ja koulutuksen kehittämiseen. Osaamistarpeet tulee nähdä laajasti. Mukaan tulee ottaa mm. suunnittelun, energiankäytön ja -tehokkuuden sekä talotekniikan erityisosaaminen. Koulutusohjelmia ja täydennyskoulutusta on edelleen kehitettävä osaamistarpeita vastaavasti ja koulutukseen on tehokkaasti integroitava työssä oppiminen ja työharjoittelu. Koulutukseen tulee sisällyttää huolellisen rakentamisen tavoitteet ja ympäristöosaamisen edistäminen. Koulutuksesta työhön siirtymiseen on myös kiinnitettävä huomiota.

Myös kiinteistö- ja rakennusalan korkeakoulutuksen opetusohjelmia tulee kehittää. Koulutuksen suunnittelulla ja toteutuksella on kyettävä nostamaan alan houkuttelevuutta.

Koulutuksen kehittäminen edellyttää opetusministeriön, työministeriön ja ympäristöministeriön sekä alan järjestöjen tiivistä yhteistyötä. Yhteistyö tulee ulottaa myös aluehallintoon.

Laadun nostamisessa on keskeistä suunnittelun merkityksen korostaminen ja rakentamisen kokonaisprosessin hallinta.

Suunnittelu- ja rakentamisprosessin eri osapuolten yhteistyötä tulee kehittää tukemalla verkostoitumista ja edellyttämällä yhteistyön mahdollistavien työkalujen kuten yhteensopivien tiedonhallintajärjestelmien käyttöä.

Laatu tulee varmistaa erilaisten ohjausjärjestelmien monipuolisella käytöllä. Yritys- ja henkilöarviointi menetelmiä, tuotehyväksyntää ja kolmannen osapuolen arviointia tulee kehittää ja niiden käyttöä lisätä. Laadun arviointivälineitä, laatu-järjestelmiä ja raportointia tulee kehittää ja niiden käyttöä lisätä.

Laadun nostamisessa avainasemassa on edelleen koulutus. Sen kehittämisestä vastaa opetusministeriö. Elinkeinoelämän tulee osaltaan olla tiiviisti mukana koulutuksen kehittämisestä. Myös työministeriö osallistuu koulutuksen määrien ja sisällön suunnittelussa.

Julkisen sektorin tulee toimia esikuvana rakentamisen laadun kaikinpuolisessa edistämisessä.

Esteettömyyden ja ikääntyneiden kotona asumisen edistäminen sekä, asukas- ja käyttäjänäkökulman edistäminen asuntorakentamisessa on maassamme parhaillaan tapahtuvien ja kiihtyvien demograafisten muutosten vuoksi noussut asuntorakentamisessa ja laajemminkin rakennetun ympäristön suunnittelussa yhdeksi päätavoitteeksi. Asiat on otettu huomioon eri strategioissa. Jatkossa erityisen tärkeää on kohdentaa tavoitteet esteiden poistamiseen käytännön tasolla. Tässä tarkoituksessa huomiota on kiinnitettävä teknologian, välineistön ja prosessien kehittämiseen sekä asukkaiden ja käyttäjien tiedollisten valmiuksien lisäämiseen. Painopisteen tulee olla olemassa olevassa rakennuskannassa. Asukas- ja käyttäjänäkökulma asuntorakentamisessa tulee kehittää. Tähän päästään mm. parantamalla tietopohjaa asukkaiden erilaistuvista tarpeista. Huomiota tulee myös kiinnittää asukkaiden mahdollisuuteen osallistua asuntojen suunnitteluun ja tuotantoprosessiin. Asuntojen muuntojoustoa ja elinkaarilaatua tulee parantaa.

Esteettömyys ja asukaslähtöisyyden edistäminen edellyttää kaikkien rakentamisessa mukana olevien tahojen panostusta. Ympäristöministeriön tulee huolehtia siitä, että se asetetaan selkeäksi tavoitteeksi eri toimijatahoilla. Ministeriön tulee tarvittaessa koordinoita työtä.

Lisäksi myös seuraaviin ohjelmakohtiin tulee kiinnittää erityistä huomiota:

- kiinteistö- ja rakennusalan tutkimustoiminnan kehittäminen
- elinkaarimallien osaamisen ja käytön lisääminen sekä infra- että talorakennushankkeissa
- tiedonhallintajärjestelmien kehittäminen
- kiinteistö- ja rakennusalan standardisoinnin edistäminen
- elinkaari- ja ympäristöosaamisen, -teknologian ja -ohjausvälineiden kehittäminen

Kiinteistö – ja rakennusalan tutkimuksen suunnittelussa on päästävä kattavaan suunnitteluun ja ala on saatava mukaan Euroopan unionin tutkimusohjelmiin. Tutkimusyksiköiden kesken on päästävä yhteiseen näkemykseen tavoitteista ja miten niihin edetään sekä keskinäisestä vastuiden jaosta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös olemassa olevan kotimaisen ja ulkomaisen tutkimustiedon jalostamiseen ja hyödyntämiseen.

Kiinteistö ja rakennusalan tutkimustoiminnan kehittämiseksi on päästävä hyvään yhteistyöhön eri ministeriöiden ja alan toimijoiden kesken.

Elinkaarimallien kehittämisellä uusina hankkeen toteuttamismuotoina pyritään sekä tilaajalle rationaalisempaan ja edullisempaan toteutukseen, toteuttajan kannalta tuottavampaan toimintaan että ympäristövaatimusten kannalta parempaa lopputulokseen. Elinkaarimallien kehittäminen ja osaamisen lisääminen sekä käytön laajentaminen Suomessa toimitilojen ja infrastruktuurin rakentamisessa ja hallinnassa, mutta myös laajemminkin kiinteistötoimessa ja rakentamisessa, on tärkeää myös kansainvälisen kilpailukyvyyn säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Mallien kehittämisessä yhtenä tavoitteena tulee olla rakentamisen ekotehokkuuden parantaminen.

Elinkaarimallien kehittäminen ja käyttöönotto on rakentamisen osapuolten asiana. Julkinen sektori erityisesti kunnat sekä liikenne- ja viestintäministeriön

hallinnonala ovat keskeisessä rooleissa tilaajina. Kauppa- ja teollisuusministeriön ja ympäristöministeriön tulee olla kehittämistyössä tiiviisti mukana.

Tiedonhallintajärjestelmien kehittäminen kiinteistö- rakennusalan yhtenäiseksi tiedonhallinnaksi on tärkeä keino alan tuottavuuden lisäämisessä, asiakkuuden ja verkostojen hallinnan parantamiseksi sekä laadun nostamiseksi. Esimerkiksi Yhdysvalloissa rakentamisen nykyisten tietojärjestelmien yhteensopimattomuudesta aiheutuvat kustannukset ovat National Institute for Standards and Technology -laitoksen raportin mukaan varovaisesti arvioituna 15.8 miljardia vuodessa, mikä on yli 4% maan rakentamisen kokonaisarvosta. Kaksi kolmasosaa yhteensopimattomuuden kuluista kohdistuu kiinteistöjen omistajille ja ylläpitäjille.

Yhteensopivat tiedonhallintajärjestelmät luovat edellytykset yritystoiminnan tehokkaalle verkottumiselle. Tiedonhallinta tukee uusia toimintatapoja mm. keskitettyjen ja toimivampien tilanhallintapalvelujen tuottamisessa, rakennusten elinkaaren aikaisessa huollossa ja ylläpidossa sekä näihin liittyvissä liiketoiminnoissa.

Suomella on ko. alueella kilpailukyvyyn kannalta merkittävä mahdollisuus teknologiseen läpilyöntiin integroimalla tietotekniikan ja elektroniikan osaaminen kiinteistö- ja rakennusalan liiketoimintoihin. Tarvittavan kehitystoiminnan ja toimintaympäristön luomisessa tulee valtiollaan olla mukana.

Keskeisiä ovat RYL:it sekä tietokortistot myös sähköisinä.

Tiedonhallintajärjestelmien integroiminen tulee ulottaa sähköiseen asioimiseen viranomaisessa. Tämä edellyttää mm. Infra-rakentamisen tietomallien kehittämistä.

Kiinteistö- ja rakennusalan standardisoinnissa on jo usean vuoden ajan ollut käynnissä rakennustuotteiden sisämarkkinoiden kehittämiseen Euroopan unionissa liittyvä laaja rakennustuotteita koskeva standardisointiohjelma. Standardisointiohjelma on laadittu Euroopan yhteisöjen komission ja Euroopan standardisointijärjestöjen CENin ja CENELECin kanssa. Euroopan unionin jäsenmaat ovat lähtökohtaisesti hyväksyneet ohjelmaan sisältyvien standardien mukaiset tuotteet käytettäväksi rakentamiseen kussakin maassa vahvistettuja vaativuusluokkia vastaavina. Ohjelman mukaisilla tuotestandardeilla on vaikutusta rakentamisen viranomaisohjaukseen.

Jo useita vuosia on ollut vireillä myös rakentamisen suunnittelua koskevien eurooppalaisten standardien Eurocodien laatiminen. Eurocodit ovat usein jo koe-käyttövaiheessaan hyväksytty kansallisen soveltamisasiakirjan kanssa vaihtoehtoisesti noudatettavaksi Suomen rakentamismääräysten rinnalla.

Kiinteistö- ja rakennusosalalla on parhaillaan valmistunut ja tekeillä myös lukuisia muita eurooppalaisia ja globaaleja standardeja, jotka tulee ottaa hallinnossa huomioon. On tärkeää, että viranomaisilla on riittävä tieto standardisoinnin kehittymisestä ja että viranomaiset voivat myös vaikuttaa standardien sisältöön ainakin siltä osin kuin niille on ajateltu käytettävyyttä myös viranomaisohjauksessa.

Standardien laatiminen on kallista. Niiden helppo saatavuus mukaan lukien kohtuullinen hinta on edellytyksenä niiden käytettävyydelle. Standardien saatavuus tulee kyetä varmistamaan. Tämän vuoksi on voitava harkita myös työn julkista osarahoitusta.

Sen suuren merkityksen vuoksi mikä standardisoinnilla on toimialan ohjauksessa Suomeen tulisi saada nopeasti ajanmukainen standardisointia koskeva lainsäädäntö.

Kiinteistö- ja rakennusalan järjestöjen, Suomen standardisoiimisliiton, Rakennustietosäätiö RTS:n sekä kauppa- ja teollisuusministeriön ja ympäristöministeriön kesken tulee sopia standardisoinnin tavoitteista kiinteistö- ja rakennusosalalla, standardien ja säännösten välisestä suhteesta ja niiden sisällöllisestä yhteensopivuudesta sekä standardien laatimismenettelystä ja standardisoinnista rahoituksesta.

Elinkaari- ja ympäristöosaamisen, -teknologian ja ohjausvälineiden kehittämisellä vakiinnutetaan ympäristönäkökulma osaksi rakentamisen laatua. Alan leimautuminen näkyvästi vahvaksi kestävä kehityksen toteuttajaksi vaikuttaa myönteisesti alan kokonaiskuvaan.

Ympäristövaatimukset ovat edelleen tiukentumassa ja ne saavat myös osakseen kasvavaa huomiota niin yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa päätöksenteossa kuin myös kuluttajakäyttäytymisessä. Elinkaari- ja ympäristöosaaminen on sen vuoksi yhä vaikuttavampi kilpailutekijä niin kansallisessa kuin kansainvälisessäkin kilpailussa. Tuotteiden, rakennusten ja rakennetun ympäristön ekologisen kestävyys arviointityökalut ja rakennushankkeen ohjausvälineet tulee kytkeä osaksi rakentamisen ja kiinteistönpidon jokapäiväisiä käytäntöjä.

Rakentamisen ympäristöteknologian kehittämistyössä painopistealueita ovat uusiutuvien energianlähteiden, materiaalitehokkuuden ja kierrätysmenetelmien kehittäminen.

Vastuu elinkaari- ja ympäristöosaamisen, -teknologian ja ohjausvälineiden kehittämisestä on sekä julkisella sektorilla että yrityksillä, soveltaen alalle muodostuneita hyvän yhteistyön periaatteita.

Rakennuspoliittisen ohjelman toisen vaiheen seurannan järjestäminen

.....

Rakennuspoliittisen ohjelman seurannan toisessa vaiheessa eteenpäin, on tarkoituksenmukaista kiinnittää erityistä huomiota eri ministeriöiden rooliin ohjelman toteuttamisessa. Ohjelmassa edellytetyt ministeriöiden toimenpano-ohjelmat tulisi tarkistaa niiden yhteensopivuuden varmistamiseksi. Niin ikään ne tulisi tarkistaa suhteessa laadittavaan vuoden 2006 valtion talousarvioon sekä pidemmän aikavälin toiminnan ja talouden suunnitteluun.

Ohjelman toiseen vaiheeseen ollaan kehittämässä mittari- ja raportointijärjestelmää, jonka perusteella voidaan todeta ohjelman vaikutusten suunta myös tulevaisuudessa.

